

Стаття 363. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем

1. Порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних машин, їх систем чи комп'ютерних мереж особою, яка відповідає за їх експлуатацію, якщо це спричинило викрадення, перекручення чи знищення комп'ютерної інформації, засобів її захисту, або незаконне копіювання комп'ютерної інформації, або істотне порушення роботи таких машин, їх систем чи комп'ютерних мереж, — карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до п'яти років, або виправними роботами на строк до двох років. 2. Те саме діяння, якщо воно заподіяло істотну шкоду, — карається штрафом до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до п'яти років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

1. Предмет злочину — автоматизовані електронно-обчислювальні машини (комп'ютери), їх системи або комп'ютерні мережі (див. коментар до ст. 361 КК).

2. Об'єктивна сторона злочину полягає у порушенні правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних машин, їх систем чи комп'ютерних мереж. Правила експлуатації ЕОМ — це будь-які технічні правила, що регламентують порядок використання таких машин, збереження комп'ютерної інформації, а також забезпечення засобів захисту автоматизованих електронно-обчислювальних машин. Порушення правил може виражатися як в активних діях, коли особа вчинює дії всупереч розпорядженням, закріпленим у правилах, так і у формі бездіяльності — невиконання обов'язків з належного використання (обслуговування) ЕОМ.

Об'єктивна сторона злочину передбачає не тільки вчинення діяння (порушення правил експлуатації ЕОМ), а й настання суспільне небезпечних наслідків у виді: викрадення, перекручення, знищення комп'ютерної інформації або засобів її захисту, незаконного копіювання комп'ютерної інформації, істотного порушення роботи ЕОМ, їх систем чи мереж (див. коментар до статей 361, 362 КК).

Незаконне копіювання комп'ютерної інформації виявляється у виготовленні і привласненні копії («дубліката») носія інформації (дискети, вінчестера тощо). Причому виготовлення копії завжди має бути незаконним: особа не мала ні дійсного, ні передбачуваного права на такі дії, вони були вчинені без дозволу власника інформації або з порушенням установленого порядку. Істотне порушення роботи електронно-обчислювальних машин виявляється у виході з ладу електронної інформаційної системи або мережі, що негативно вплинуло на діяльність організації, установи, підприємства внаслідок втрати комп'ютерної інформації та призупинення функціонування комп'ютерних мереж тощо. Істотне порушення ЕОМ — поняття оціночне й у кожному конкретному випадку підлягає уточненню і конкретизації.

Злочин вважається закінченим з моменту настання зазначених наслідків.

3. Суб'єктивна сторона злочину. Щодо порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), їх систем або комп'ютерних мереж можлива будь-яка форма вини, як умисел, так і необережність; що ж до суспільне небезпечних наслідків — можлива тільки необережна форма вини.

4. Суб'єкт злочину — спеціальний — особа, відповідальна за експлуатацію автоматизованих електронно-обчислювальних машин, їх систем або комп'ютерних мереж (інженери, наукові співробітники, працівники обслуговуючого персоналу та ін.). На дану особу повинні бути покладені обов'язки щодо правильного використання (експлуатації), обслуговування відповідно до технічних норм ЕОМ, підтримка їх у робочому стані, відновлення і забезпечення захисту інформації тощо.

Якщо зазначені у ст. 363 КК дії вчинені посадовою особою, то за наявності в її діях ознак посадових злочинів, передбачених статтями 365 або 366 КК, вчинене слід кваліфікувати за сукупністю злочинів.

5. У частині 2 ст. 363 КК передбачена відповідальність за ті ж дії, що заподіяли істотну шкоду. Йдеться про те, що внаслідок порушення правил експлуатації ЕОМ не тільки настають суспільне небезпечні наслідки, зазначені у ч. 1 ст. 363 КК, у тому числі істотне порушення роботи ЕОМ, а їх власникові заподіюється істотна шкода — матеріальна, майнова, організаційна тощо. Істотна шкода — поняття оціночне.